

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 23326/2019	S-JMK 155026/2018 OŽP/Ško	Mgr. Vlasta Škorpíková/4322	18.02.2019

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu ust. § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a ve smyslu ust. § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), rozhodl v řízení o udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů takto:

státnímu podniku Povodí Moravy, se sídlem Dřevařská 932/1, 602 00 Brno (IČ 70890013), zastoupenému společností LB projekt – water of engineering, s.r.o., se sídlem Mojžírovo náměstí 3105/6a, 612 00 Brno (IČ 29262747), se pro účely realizace záměru „Únanovka ř. km 4,680-5,223, Těšetice, úprava koryta“

I. podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona uděluje výjimka

- a) ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje čmeláků *Bombus* spp. a batolce duhového (*Apatura iris*) ničením či poškozováním jejich biotopů a rušením;
- b) ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje ropuchy obecné (*Bufo bufo*), skokana zeleného (*Rana esculenta*) a užovky obojkové (*Natrix natrix*) ničením či poškozováním jejich biotopů, rušením a příp. odchycem a dopravováním v rámci záchranného transferu;

II. podle ustanovení § 56 odst. 1 a 2 písm. c) zákona uděluje výjimka

- a) ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje vydry říční (*Lutra lutra*) ničením či poškozováním jejich biotopů a rušením;
- b) ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje ropuchy zelené (*Bufo viridis*), skokana štíhlého (*Rana dalmatina*) a ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) ničením či poškozováním jejich biotopů, rušením a příp. odchycem a dopravováním v rámci záchranného transferu.

Činnosti dle výroku I. a II. se povolují za předpokladu splnění následujících podmínek:

- 1. pro účely minimalizace vlivu stavby na přírodní prostředí bude po konzultaci se zdejšími orgány ochrany přírody jmenována osoba ekodozoru;
- 2. práce spojené s odstraňováním vegetace a stávajícího zemního povrchu budou realizovány v mimohnízním a mimovegetačním období, tj. v době od 15. října do 31. března běžného roku;
- 3. živočichové, jejichž transfer je povolen, budou v případě ohrožení stavbou přenášeni na nejbližší vhodnou lokalitu, transfer a jeho dokumentaci zajistí ekodozor;
- 4. do 31. prosince roku kolaudace stavby bude zdejšímu orgánu ochrany přírody zaslána zpráva shrnující základní časové údaje o realizaci stavby a informace o provedených transferech zvláště chráněných druhů živočichů (druh, počet jedinců, datum a místo transferu).

Odůvodnění

Dne 05.11.2018 podala společnost LB projekt – water of engineering, s.r.o., IČ 29262747, se sídlem Mojžírovo náměstí 3105/6a, 612 00 Brno, zastupující s. p. Povodí Moravy, IČ 70890013, se sídlem

Dřevařská 932/1, 602 00 Brno, u odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje žádost o udělení výjimky ze základních ochranných podmínek živočichů dle § 56 zákona pro záměr „Únanovka, ř. km 4,680-5,900, Těšetice, úprava koryta“. Oznámení o zahájení řízení čj. 164139/2018 ze dne 03.12.2018 bylo známým účastníkům řízení a přihlášeným občanským sdružením doručeno 06.12.2018. Svoji účast v řízení oznámila Česká společnost pro ochranu netopýrů a Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka. Zároveň s oznámením o zahájení řízení vyjádřil zdejší správní orgán názor, že k porovnání veřejných zájmů postrádá ze strany žadatele dostatečné zdůvodnění záměru, a určil termín, do kterého očekává případné doplnění podkladů. To bylo doručeno dne 19.12.2018, jeho přílohou byly Situace záplavového území, příčné řezy; Manipulační řád vodního díla Těšetice a Bohuňovský rybník a Stanovisko VH dispečinku Povodí Moravy, s. p. Dne 07.01.2019 obdržel zdejší orgán ochrany přírody petici „Postoj občanů, kteří nejsou lhostejní k nezodpovědnému zásahu do životního prostředí v naší obci“ podepsanou 26 občany obce Těšetice. 16.01.2019 obdržel Krajský úřad JMK podání žadatele, jehož obsahem je žádost o zúžení předmětu řízení na úsek říčního toku km 4,680-5,223, tj. intravilán obce (pro zbývající část toku, která byla předmětem původní žádosti, požádal zároveň o zahájení nového řízení). Adekvátně novému vymezení řešeného území byl redukován i výčet dotčených zvláště chráněných druhů živočichů. Účastníci řízení byli sdělením čj. JMK 10323/2019 ze dne 28.01.2019 seznámeni s vývojem řízení a shromážděnými podklady. K dnešnímu dni se nikdo z nich k věci nevyjádřil.

Záměrem je úprava říčky Únanovky v intravilánu obce Těšetice na kapacitu 7,7 m³/s včetně stabilizace koryta, což má umožnit bezproblémový převod povodňové vlny vznikající při pravidelném proplachování spodních výpustí na vodním díle Těšetice. Za stávající situace jsou přitom zaplavováním ohrožovány soukromé pozemky sousedící s tokem.

Výčet zvláště chráněných druhů (dále jen ZCHD) živočichů, pro které je výjimka žádána, vychází z Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny dle § 67 zákona č. 114/1992 Sb., které zpracoval Mgr. J. Losík, Ph.D., v říjnu 2018. Hodnocení bylo zpracováno pro původní rozsah záměru v km 4,680-5,900 Únanovky, žadatel výčet dotčených druhů po úpravě rozsahu záměru přiměřeně zúžil. Zdejší orgán ochrany přírody považuje tuto redukci předmětu řízení za adekvátní.

Dále je uveden abecední seznam ZCHD živočichů dotčených záměrem s uvedením stupně ohrožení podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona (dále jen „vyhláška“), či evropské legislativy, stručné charakteristiky (typ obývaného biotopu, rozšíření v ČR, příp. hodnocení stavu druhu¹), údajů o výskytu v zájmovém území dle provedeného průzkumu a zhodnocení dopadu záměru na jejich populaci. U druhů, které nejsou předmětem ochrany podle Evropského společenství, není hodnocení stavu druhu na výše uvedeném odkazu k dispozici, aktuální stav je tedy charakterizován uvedením stupně ohrožení podle červeného seznamu (obratlovců² či bezobratlých³), stupnice ohroženosti je následující: kriticky ohrožený – ohrožený – zranitelný – téměř ohrožený – málo dotčený.

Batolec duhový (*Apatura iris*) – ohrožený druh, není zařazen do Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých ČR. V zájmovém území je vázán na světliny a okraje listnatých porostů, živnou rostlinou jsou vrby. V ČR není reálně ohrožen.

Čmeláci (*Bombus* spp.) – ohrožený taxon. V lokalitě záměru byly zjištěny dělnice sbírající potravu na kvetoucích rostlinách.

¹ zdrojem jsou kromě odborných podkladů shromážděných v průběhu řízení informace na internetových stránkách www.biomonitoring.cz a www.biolib.cz

² Chobot K., Němec M. (eds), 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. AOPK ČR

³ Hejda R., Farkač J., Chobot K. (eds), 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. AOPK ČR

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – silně ohrožený druh, zároveň se jedná o druh, který je předmětem ochrany Evropského společenství, v červeném seznamu obratlovců ČR je zařazena do kategorie druhů zranitelných. Celkově je její stav v ČR hodnocen jako příznivý. Obývá především sušší slunečná místa, kde preferuje travinná a nižší bylinná stepní společenstva s malou pokryvností vegetace a hlubší vrstvou půdy. Celé území ČR leží uvnitř areálu druhu a jeho výskyt lze hodnotit jako plošný. V dotčeném území byla zjištěna mj. na okrajích koryta v intravilánu obce.

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) – ohrožený druh, v červeném seznamu obratlovců ČR je zařazena do kategorie druhů zranitelných. Je ekologicky velmi přizpůsobivá, obývá všechny typy lesů, louky, paseky, zahrady, okraje polí a intravilány obcí. Vodní prostředí vyhledává jen pro rozmnožování. V ČR se jedná o nejběžnější druh žáby. V zájmovém území se vyskytuje pouze při migracích nebo je využívá jako potravní biotop.

Ropucha zelená (*Bufo viridis*) – silně ohrožený druh, zároveň se jedná o druh, který je předmětem ochrany Evropského společenství, v červeném seznamu obratlovců ČR je zařazena do kategorie druhů ohrožených. Jde o druh typicky vázaný na stepní ekosystémy. Díky tomu nachází ideální podmínky v zemědělské krajině v teplejších oblastech, zejména tam, kde se zemědělsky využívané plochy střídají s lesy. Jako tzv. pionýrský druh vyhledává k rozmnožování nově vzniklé, periodické vodní nádrže, často v biotopech silně ovlivněných lidskou činností. V ČR se vyskytuje téměř souvisle. Její stav je v panonské části republiky hodnocen jako méně příznivý (jinde nepříznivý). V zájmovém území se vyskytuje při migracích nebo zde hledá potravu.

Skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) – silně ohrožený druh, zároveň se jedná o druh, který je předmětem ochrany Evropského společenství, v červeném seznamu obratlovců ČR je zařazen do kategorie druhů téměř ohrožených. Jedná se o výrazně teplomilný druh, typickými místy výskytu jsou světlé listnaté a smíšené lesy a jejich okraje, paseky, louky a křovinaté a kamenité lokality stepního a lesostepního charakteru. Je schopen žít i na velmi suchých stanovištích, značně vzdálených od vody. K rozmnožování dochází ve stojaté vodě v nádržích různého charakteru, avšak dává přednost mělkým, bohatě zarostlým, dobře prohřívaným, čistým vodním plochám. ČR leží na severním okraji jeho areálu. Jeho stav je u nás hodnocen jako méně příznivý. V zájmovém území se vyskytuje v okolí koryta, rozmnožuje se v tůních mimo ovlivněnou část.

Skokan zelený (*Rana kl. esculenta*) – silně ohrožený druh, v červeném seznamu obratlovců ČR je zařazen do kategorie druhů téměř ohrožených. Je silně vázán na vodní prostředí, přičemž obývá různé typy nádrží i pomalu tekoucí vody. Ve vodě nebo v její blízkosti i zimuje. V zájmovém území se vyskytuje hojně, rozmnožuje se mimo dotčený úsek toku.

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – ohrožený druh, v červeném seznamu obratlovců ČR zařazena není. Vyskytuje se plošně v biotopech velmi různého charakteru od zamokřených lužních lesů po břehy velkých vodních nádrží. V ČR jde o nejběžnější druh hada. V zájmovém území osidluje vlhké zarostlé plochy v blízkosti toku, kde loví potravu.

Vydra říční (*Lutra lutra*) – silně ohrožený druh, zároveň se jedná o druh, který je předmětem ochrany Evropského společenství, v červeném seznamu obratlovců ČR je hodnocena jako téměř ohrožená. Vydra je silně vázaná na vodní ekosystémy, ve kterých především loví potravu (ryby, korýše, vodní měkkýše a podobně). Dnes ji můžeme zastihnout kdekoliv na vhodných tocích – od potůčků a řek až po rybníky a jezera s čistou vodou. Tok Únanovky využívá k lovu potravy, obsazená nora zde nebyla nalezena.

Všechny zvláště chráněné druhy budou dotčeny ztrátou části svých biotopů, protože charakter toku v dotčeném úseku se výrazně změní. Většina dřevin bude odstraněna, dnes zatravněné a vegetačně strukturované koryto bude vybagrováno, vytvarováno do pravidelného profilu a stabilizováno patkou z kamenů do 200 kg váhy a kamennou dlažbou do betonu. Nezpevněné části břehů budou ohumusovány a zatravněny. Dá se předpokládat, že přírodní hodnoty upraveného koryta se časem budou zlepšovat, pravidelná údržba tento proces ovšem může zbrzdit či výrazně omezit. I za takovéto situace však zdejší orgán ochrany přírody považuje zásah za akceptovatelný, protože dotčené druhy patří buď mezi běžné a v regionu jižní Moravy široce rozšířené (čmeláci, batolec duhový, užovka obojková, ještěrka obecná), nebo

jsou na řešený úsek toku jen slabě vázané – nenacházejí zde vhodné podmínky pro trvalý výskyt a rozmnožování (obojživelníci, vydra říční). Na druhé straně stojí veřejný zájem ochrany veřejné bezpečnosti a také soukromého majetku. Povodňová vlna spojená s proplachováním spodních výpustí na vodním díle Těšetice je dle stanoviska obce Těšetice i jedné z připojených petic vnímána jako významné ohrožení. Majitelé pozemků a staveb sousedících s tokem si stěžují na zaplavování sklepů a znehodnocování svého majetku. Zdejší orgán ochrany přírody tyto obavy vnímá jako opodstatněné a vzhledem k malé současné přírodní hodnotě dotčeného úseku Únanovky akceptuje převahu veřejného zájmu na straně žadatele.

U druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, je nutno naplnit další legislativní podmínky dle § 56 zákona. Výjimka je vydávána podle jeho odst. 2 písm. c) – v zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, viz argumentace výše. Jiné uspokojivé řešení bylo hledáno v průběhu řízení, vzhledem k citlivosti dotčeného území se však ponechání současného stavu nejeví přijatelným a méně razantní zásah (např. dimenzování koryta na nižší průtok) z hlediska ochrany daných druhů nic neřeší, když jejich stávající biotop by byl stejně v celém rozsahu zlikvidován. V neposlední řadě se zdejší správní orgán zabýval otázkou, jak realizace záměru ovlivní udržení či dosažení příznivého stavu evropsky chráněných druhů. S odkazem na charakteristiku uvedenou výše lze konstatovat, že všechny budou dotčeny jen nevýznamně, protože území záměru využívají jen příležitostně a nepočetně. Ještěrka obecná patří mezi druhy obecně rozšířené a hojné, díky vazbě na slunná stanoviště s nízkou vegetací nebo bez ní má potenciál osídlit znovu i upravené koryto. Vydra říční, ropucha zelená i skokan štíhlý jsou na Únanovku v intravilánu obce vázání jen velmi volně, mnohem zásadnější biotopy nacházejí výše proti toku a v jeho okolí. Není důvod očekávat v souvislosti s realizací záměru negativní ovlivnění stavu těchto druhů.

V podmínkách rozhodnutí je požadováno, aby radikální zásah do vegetace a půdního povrchu byl omezen na mimohnízdní a mimovegetační období, takže jedinci dotčených druhů nebudou ohroženi zraňováním či usmrcováním. Jejich výskyt v dalším průběhu stavby je však reálný, protože území využívají při migracích a cestách za potravou, proto je u těch méně pohyblivých (obojživelníci, plazi) povolen jejich transfer. Ten by měl zajistit ekologický dozor, jehož úkolem bude ohrožené jedince vyhledávat a přenášet na nejbližší vhodné místo. Z důvodu kontroly a dokumentace provedených transferů je stanovena povinnost odevzdání stručné zprávy, lze ji zaslat písemně nebo elektronicky.

Zdejší správní orgán je přesvědčen, že jsou naplněny zákonem stanovené podmínky pro udělení výjimky ze zákazů u všech devíti dotčených ZCHD (taxonů) živočichů, a na základě výše uvedených skutečností a úvah rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může podle § 81 a 82 správního řádu účastník řízení podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno. Odvolání se podává v takovém počtu stejnopisů, aby každý účastník dostal jeden stejnopis a jedno vyhotovení zůstalo správnímu orgánu.

Ing. František Havíř
vedoucí odboru
v z. Ing. Jiří Hájek v. r.
vedoucí oddělení posuzování vlivů
na životní prostředí

Za správnost vyhotovení: Anna Foltová

Doručuje se

a) účastníci řízení

1. LB projekt – water of engineering, Brno (DS)
2. Obec Těšetice, 671 61 (DS)
3. Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, Lidická 25/27, 602 00 Brno (DS)
4. Česká společnost pro ochranu netopýrů, Praha (DS)

b) na vědomí

5. ČIŽP, OI Brno, odd. ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 Brno (DS)
6. Městský úřad Znojmo, odbor životního prostředí (DS)